

Daria Gosek-Popiołek

minister kultury i dziedzictwa
narodowego

Interpelacja nr 5704

Interpelacja w sprawie wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji (AI) w kanale tematycznym OFF Radio Kraków

Szanowna Pani Ministro,

zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji do zadań radiofonii i telewizji należą: dostarczanie informacji; udostępnianie dóbr kultury i sztuki; ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki; upowszechnianie edukacji obywatelskiej; dostarczanie rozrywki; popieranie krajowej twórczości audiowizualnej. Na pracujących w mediach dziennikarzy nałożone są szczególne obowiązki wynikające ze społecznej doniosłości ich zawodu. To służba społeczeństwu i państwu, postępowanie zgodnie z etyką zawodową oraz zachowanie szczególnej staranności i rzetelności w pracy dziennikarskiej.

Niestety niedawne oświadczenie Redaktora Naczelnego Radia Kraków Pana Marcina Pulita stoi według mnie sprzeczności z tymi zasadami. W dniu 21.10.2024 Pan Redaktor Pulit poinformował, że kanał tematyczny OFF Radio Kraków będzie od teraz niemal w całości tworzony przez narzędzia sztucznej inteligencji (AI). W ramach "eksperymentu" badawczo-medialnego dziennikarze mają zostać zastąpieni przez postaci stworzone przez AI, które, oprócz przygotowywania playlist (co obecnie jest już całkowicie zautomatyzowanym procesem), mają także prezentować własne (sic!) komentarze dotyczące m.in. trendów w świecie kina, muzyki i mody, nowych technologii, a także tematów związanych z tożsamością, kulturą queer i wpływem mediów na społeczeństwo.

W przekonaniu moim, a przede wszystkim środowiska zawodowych dziennikarzy i dziennikarek, to bardzo niebezpieczny precedens. Rodzi on pytania o odpowiedzialność za treści tworzone przez publiczną rozgłośnię oraz etykę i misję mediów publicznych, której publiczne media powinny bezwzględnie przestrzegać.

Co więcej warto podkreślić, że modele językowe AI w obecnej formie nie generują autorskich treści, ale opierają się na treściach generycznych. Polskojęzyczna AI jest pod tym kątem szczególnie wtórna, a jej możliwości twórcze pozostawiają wiele do życzenia. Wreszcie

pamiętajmy, że modele językowe opierają m.in. rachunku prawdopodobieństwa co do użycia danych sformułowań, kolokacji czy wyciąganych wniosków. Służą więc raczej utrzymaniu status quo, niż pogłębionej obserwacji oraz krytycznemu myśleniu, które stanowią esencję pracy dziennikarskiej.

Wreszcie kwestia kluczowa: nie możemy dopuścić do tego, aby nasze sposoby myślenia, rozumienia i interpretacji świata były wyznaczone przez algorytmy. Proces ten ma już miejsce w obrębie mediów społecznościowych, co w praktyce prowadzi do powstawania baniek informacyjnych, a tym samym coraz większych podziałów społecznych. Ich druzgocący wpływ na naszą demokrację możemy zaobserwować na co dzień. Zastąpienia dziennikarzy pracą AI jest w tej perspektywie nie tylko głęboko nieetyczne, ale i szkodliwe biorąc pod uwagę konstytucyjną misję mediów publicznych.

W związku z powyższym uprzejmie proszę o odpowiedź na pytania:

1. Czy w opinii Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego fakt zastąpienia dziennikarzy wygenerowanymi przez AI "postaciami" nie stoi w sprzeczności z ustawami regulującymi funkcjonowanie mediów w tym Konstytucję RP?
2. Jakie działania (zarówno interwencyjne jak i legislacyjne) planuje podjąć Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie wpływu AI na model funkcjonowania mediów i dziennikarzy w Polsce?

Z wyrazami szacunku

Daria Gosek-Popiołek